

Bienal enflasyonunda dikkat çeken bir değer: Selanik Bienali

Bu bienaldeki eski-yeni kesişmesi üzerinden diyalog yaratma düşüncesi, 'isimsiz' bir kinik tavrın aksi bir durumunu göstermekte. Kentle izleyici arasındaki iletişim daha esnek ve sorgulayıcı bir düzlemde hareket ediyor

FIRAT ARAPOĞLU

Istanbul Kemerburgaz Üniversitesi Öğretim Görevlisi

12. Uluslararası İstanbul Bienali'nden birkaç gün sonra açılan 3. Uluslararası Selanik Çağdaş Sanat Bienali'nin bu yılki teması 'Old Intersections-Make it New'. Küratörlüğünü Paolo Colombo, Mahita El Bacha Urieta ve Marina Fokidis'in üstlendiği, mimari tasarımını Andreas Angelidakis'in yaptığı bienalin ana programı 'A Rock and a Hard Place' başlığını taşıyor. Venedik ve İstanbul Bienalleri'nin iki majör mekânda gerçekleştirilmesine karşın, Selanik'te birçok mekân kullanılmakta. Bunlar arasında ilk akla gelenler Selanik Arkeoloji Müzesi, Çağdaş Sanat Müzesi, Makedon Çağdaş Sanat Müzesi, Alatza İmarat, Yeni Cami, Casa Bianca, Selanik Çağdaş Sanat Merkezi, Bey Hamamı ve Selanik Yahudi Müzesi.

İstanbul ve Venedik bienallerinin merkezi bir konumlanıma ve 'spiritüel' olarak dikey örgütlenmesinin aksine, Selanik'te yatay bir örgütlenmeden ve böylece daha uygun bir iletişim modelinden hareket ettiğini söylemek mümkün. Hem kente dair bir genişleme hem de günlük yaşam koşuşturmacasında görülmeyen alanlara dair bir farkındalık yaratılabilmiş. Tabii mekânların büyüklüğü ve konumları bağlamında bazıları daha ön planda: Alatza İmarat, Bey Hamamı, Casa Bianca, Çağdaş Sanat Merkezi ve Müzesi gibi.

Bienalde sanatçı seçimlerindeki yaş, grup, cinsiyet gibi farklılaşmalarda demokratik bir tutumun sergilendiği görülmekte. Temayla birbir örtüşen Marwan Sahmarani'nin 'Diktatörler-Anıt Eskizleri', Moataz Nasr'ın 'Kaynaşmak-Zuhur Etmek' isimli üç kanallı video yerleştirmesi ve Tayfun Serttaş'ın 2009 tarihli 'Stüdyo Osep' serisi eski-yeni eksenindeki tartışmayı kimlik, kültür ve farklılık felsefesi üze-

rinden görünür kılmakta.

Çağdaş Sanat Merkezi'nde Ali Kazma ve Kostis Velonis ön planda olan isimler. Velonis'in geçen yıl Atina Ulusal Çağdaş Sanat Müzesi'ndeki kişisel sergisinden örneklerin de yer aldığı işleri, Sovyet avangardının temellük edildiği bir okuma önerisi üzerinden hareket ediyor; Makedon Çağdaş Sanat Müzesi'nde ise, bu yıl Akbank Sanat'ta kişisel sergisini izlediğimiz Mounir Fatmi'nin çalışması dikkat çekmekte.

Limanda Selanik Çağdaş Sanat Merkezi'nde Francis Alÿs'in 'Green Line' video dokümantasyonu, bienalin belki de en politik işlerinden. Kudüs'te gerçekleştirdiği Arap ve Yahudi toplumları arasındaki bölünme ve diyalog konularına dair bir performans sergileniyor. Casa Bianca'da Imran Qureshi'nin 'Vasat

Aydınlanması', Manfred Beninati'nin oynusu yerleştirmesi, Bruce Nauman'ın 'Partial Truth' ve Slavs and Tatars'ın 'Molla Nasreddin'i ön planda yer alan çalışmalar arasında sayılabilir.

Selanik Bienali ücretsiz olarak gezilmekte; ayrıca bienal mekânları kentten izole değil hatta Arkeoloji Müzesi ya da Yahudi Müzesi'nde olduğu gibi tarihi yapıtların hemen yanı başlarında bile sergileniyor. Bu bienaldeki eski-yeni kesişmesi üzerinden diyalog yaratma düşüncesi, 'isimsiz' bir kinik tavrın aksi bir durumunu göstermekte. Kentle izleyici arasındaki iletişim daha esnek ve sorgulayıcı bir düzlemde hareket ediyor. Ayrıca tarihi bir mekânın gün ışığı üzerinden, algı ve farkındalık adına yabancılaşma çok daha iyi kotarılabilmiş. 3. Selanik Bienali 18 Aralık'a kadar devam edecek.

